Konferencija za štampu nakon zasjedanja Upravnog odbora PIC-a

Vrijedi izgovorena riječ.

Visoki predstavnik Valentin Inzko

Dobar dan, dame i gospodo, i dobrodošli na današnju konferenciju za medije.

Prije nego počnemo, dopustite mi da vam predstavim mog novog prvog zamjenika i supervizora za Distrikt Brčko, g. Dennisa Hearnea. On je s nama od oktobra i ovo je bilo njegovo prvo zasjedanje političkih direktora Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira.

Stoga, još jednom – srdačna dobrodošlica za Dennisa!

Danas ćemo vam se obojica obratiti i upoznati vas sa sadržajem zasjedanja koje smo održali jučer i danas.

Prema našoj uobičajenoj praksi, primjerci *communiquéa* će vas sačekati nakon što završimo konferenciju za štampu.

Tokom našeg zasjedanja, postigli smo visok nivo saglasnosti kada je riječ o tekstu *communiquéa*, mada je – nažalost, Ruska Federacija odlučila da se ne pridruži tom tekstu.

Neću ići u detalje o tome šta stoji iza njihove odluke. Siguran sam da će vam predstavnici Ruske Federacije dati odgovor, ukoliko budete imali ikakvih pitanja o tome. Time se nipošto ne umanjuje uloga Ruske Federacije u Upravnom odboru PIC-a, koju mi poštujemo. Uprkos tome što se može pojaviti razlika u mišljenjima po pojedinim pitanjima, svi mi zajedno imamo jedan te isti cilj za ovu zemlju, a to je trajna stabilnost i prosperitet. To je nešto što se jasno pokazalo tokom naših diskusija, i mi svi ostajemo posvećeni suverenitetu i teritorijalnom integritetu BiH.

Kada smo kod Rusije, također ne trebamo zaboraviti da je Ruska Federacija dala punu podršku rezoluciji Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o produženju mandata EUFOR-a.

Sada mi dopustite da pređem na samo zasjedanje: jučer smo bili usredsređeni na značajan razvoj događaja od našeg zadnjeg zasjedanja u junu, s naglaskom na izbornim pitanjima i vladavini prava. Također smo razgovarali i o reformskim procesima, uključujući i one koji se odnose na EU integracije i strukturalne reforme potrebne za program MMF-a. Kritički smo sagledali ozbiljne političke, socijalne i ekonomske izazove s kojima se Bosna i Hercegovina suočava.

Sastali smo se sa članovima Predsjedništva BiH i s predstavnicima pravosudnih institucija BiH.

Nažalost, i dalje vidimo da se proširuje zona javnog neslaganja i podjele, a politički akteri se nisu okrenuli pristupu koji je konstruktivan i orijentiran na postizanje konsenzusa. Kao rezultat toga, reformski procesi su usporeni, a u određenim oblastima zaustavljeni.

Nadamo se da će u narednim danima ili sedmicama zakon u oblasti akciza, čije se donošenje traži na osnovu aranžmana s MMF-om i procesima EU, preokrenuti ovaj trend. Također se nadamo da će napredak eksperata na dovršavanju Upitnika dovesti i do njegovog konačnog podnošenja.

U ovom trenutku, moram reći da negativni trendovi i dalje nažalost dominiraju. Mnoge delegacije su izrazile veliku zabrinutost u vezi sa stalnom retorikom podjela koja se čuje od pojedinih političara u BiH. Tokom proteklih mjeseci, svjedoci smo intenzivnih izjava o odcjepljenju entiteta, priča o hipotetičnim ratnim scenarijima ili pak negiranju presuda Haškog tribunala.

Vidjeli smo to sasvim jasno nakon nedavnih presuda MKSJ-a u predmetima Mladić te Prlić i drugi.

Posljednjih šest mjeseci obilježio je spor ili nikakav napredak. Prilike su propuštene, izgubljena su značajna finansijska sredstva zbog političkih prepucavanja i činjenice da vlasti izbjegavaju vlastitu odgovornost, što se odnosi i na institucije na državnom nivou koje nisu u stanju donijeti ključne zakone i provesti reforme od suštinske važnosti za socijalni i ekonomski napredak, kao i ispuniti uvjete iz programa 5+2 koje je potrebno ispuniti radi

zatvaranja Ureda visokog predstavnika.

Republika Srpska nastavila je sa svojim dugogodišnjim izazovima za Bosnu i Hercegovinu, u skladu s navodima iznesenim u duhu dejtonskog revizionizma da je BiH zajednica država kako se navodi u Zaključcima Narodne skupštine Republike Srpske od 7. novembra. Ona nije zajednica država: Republika Srpska je sastavni entitet države Bosne i Hercegovine, a ne država sama po sebi. Bosna i Hercegovina je jedinstvena zemlja koja je značajno decentralizirana. Naravno, mi u međunarodnoj zajednici želimo vidjeti veću funkcionalnost.

Dopustite mi da ponovim: vanjska politika i zahtjevi za članstvo u međunarodnim organizacijama i institucijama spadaju u isključivu nadležnost državnih institucija. Tako piše i u originalnom dejtonskom Ustavu BiH.

Također treba spomenuti da NSRS jeste stavila van snage Odluku o referendumu o pravosuđu BiH i ovlastima visokog predstavnika. To je, naravno, pozitivna stvar. No, ranija odluka o referendumu, koja je predstavljala jasno kršenje Dejtonskog sporazuma, nije uopće ni trebala biti donesena.

Što se tiče Federacije BiH, isti problemi funkcionalnosti su i dalje ostali pa čak su i dodatno pogoršani uslijed nepostojanja zajedničkih ciljeva politike kod vladajućih političkih stranaka u Federaciji, uključujući i neke članove bošnjačke koalicije.

Jasno je da su političke stranke već započele s predizbornom kampanjom. Predizborna kampanja je preduga, iz više uglova, i mi smatramo da reforme trebaju biti provedene, a odluke se trebaju donositi kako bi se iskoristilo preostalo vrijeme do izbora.

Dame i gospodo, ono što sam vam predočio jeste stanje u BiH, onakvo kakvim ga vide politički direktori Vijeća za implementaciju mira.

Pređimo sada na moguća rješenja.

Politički direktori su utvrdili hitne prioritete i pozvali nadležne vlasti BiH da učine ono što se od njih očekuje u vezi s tim prioritetima u predstojećem periodu.

Želio bih sada dati riječ mom prvom zamjeniku, g. Dennisu Hearneu, kako bi vas on detaljnije informirao o utvrđenim prioritetima.

Prvi zamjenik visokog predstavnika, Dennis Hearne

Zahvaljujem Vam visoki predstavniče!

Dame i gospodo,

Kako je visoki predstavnik već istaknuo, tokom protekla dva dana utvrđeni su neki hitni prioriteti. Napredak po pitanju ovih prioriteta je od suštinskog značaja ukoliko ova zemlja hoće da se pomakne iz svoje sadašnje pat-pozicije.

Međunarodna zajednica zainteresirana je za neometano održavanje izbora i realizaciju izbornih rezultata, radi čega je potrebno usaglasiti izbornu reformu. Ovo je težak zadatak za političke stranke, ali taj zadatak nije nemoguć.

Vlasti BiH imaju dovoljno vremena za poduzimanje neophodnih koraka kako bi omogućile da cjelokupan proces bude realiziran bez neprimjerenog odlaganja.

Političke stranke će imati dovoljno vremena za kampanju dok se budemo približavali vremenu održavanja izbora. Dotada je potrebno nastaviti sa značajnim radom na reformama i mora postojati jako liderstvo sa strane Predsjedništva, visokih dužnosnika na svim nivoima, i stranačkih lidera, kako bi se pronašao uspješan pristup za pravovremenu pripremu za izbore.

Vrijeme do oktobra naredne godine potrebno je iskoristiti za ponovno fokusiranje i ispunjavanje onog što je zacrtano po pitanjima koja su od značaja za građane. U tom kontekstu, ne bi se trebalo upuštati u jednostrano djelovanje i potrebno je postupati u skladu s načelima kompromisa, dijaloga i konsenzusa između tri konstitutivna naroda.

Upravni odbor PIC-a je također pozvao bh. vlasti na jačanje regionalne saradnje, povećavanje konkurentnost zemlje, te unapređenje težnje BiH za pridruživanje Evropskoj uniji.

Želio bih nešto više reći o jednom drugom pitanju o kojem smo danas razgovarali, problemu koji ugrožava povjerenje građana u demokratske institucije i vladavinu prava, nanosi štetu privredi i državu lišava prijeko potrebnih poreznih prihoda – o korupciji. Pozvali smo predsjednika Suda BiH, Ranka Debeveca, v.d. glavnog tužioca Tužilaštva BiH, Gordanu Tadić, predsjednika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, Milana Tegeltiju, i Lejlu Ibrović, izvršnu direktoricu Transparency International da danas učestvuju u sesiji kako bismo od njih neposredno čuli gdje se zemlja trenutno nalazi po pitanju napora na borbi protiv korupcije.

Razgovarali smo o razvijanju nezavisnih, efikasnih, nepristrasnih i profesionalnih sudskih, tužilačkih i institucija za provedbu zakona u cijeloj BiH, koje su sposobne da istražuju i procesuiraju korupciju, posebno na visokom nivou, te na taj način jačaju autoritet pravosudnih institucija na svim nivoima i grade povjerenje ljudi u ove institucije.

Efikasnost napora u borbi protiv korupcije koje poduzimaju domaće institucije predstavlja ključni preduvjet za učvršćivanje vladavine prava u Bosni i Hercegovini. Za Upravni odbor PIC-a, jačanje vladavine prava i borba protiv korupcije spadaju u red najvažnijih prioriteta.

Dejtonskim mirovnim sporazumom Bosna i Hercegovina se definira kao država uređena na temeljima vladavine prava i smatram da organi vlasti koji imaju odgovornosti u ovoj oblasti moraju učiniti više kako bi se osiguralo da veći broj slučajeva korupcije bude uspješno procesuiran.

Nedostaci u vladavini prava, konkretno korupcija, doprinose enormnom egzodusu talentiranih mladih ljudi iz ove zemlje. A njima se jačaju i snage nacionalizma i podjele.

Zapazit ćete da se u samom *communiqueu* ponovno pojavljuje još jedno pitanje koje je od podjednakog značaja za razvoj zemlje i njene buduće korake: obrazovanje.

Od bh. vlasti očekuje se da iznađu dugotrajna rješenja za prevazilaženje diskriminatornih praksi u obrazovanju, poput prakse ‘dvije škole pod jednim krovom’, nepostojanja pristupa nacionalnoj grupi predmeta, povrede Kriterija za nazive i simbole škola, te omogućiti ostvarivanje ustavnih prava građana u sferi obrazovanja, uključujući i pravo konstitutivnih naroda i ostalih da daju naziv vlastitom jeziku i da koriste vlastiti jezik.

Bez sumnje, zemlja se suočava s mnogim izazovima, ali je osnovna poruka sa ove sjednice PIC-a vrlo jednostavna: politički lideri moraju preuzeti odgovornost i zajednički djelovati kako bi ostvarili rezultate za dobrobit građana. Potrebni su vizija, odvažnost za postizanje svrsishodnih kompromisa u ime napretka za sve bh. građane, kao i istinsko liderstvo, a ne političko razmetanje u svrhe izbora, niti retorika podjela i huškačka retorika koja vraća sjećanje na nedavnu tragičnu prošlost.

Hvala vam.